

pitab, muutub kirik selleks, mis ta on olnud oma kõige eredamatel hetkedel – armastavaks, kaas-tundlikuks, lohutavaks kogukonnaks; selgeks peegelduseks ülestõusnud Kristusest. Kirik saab kiirata usaldust inimeste südamesse, kui ta pole iial eemalolev, endassetõmbuv ega igasugustest raskustest kõrvalehoidev.¹⁸

PÜÜDES OLLA “MAA SOOL”

Osaduse Kristus ei tulnud moodustama kristlastest isoleeritud ja eraldiseisvat ühiskonda; Ta saadab nad teenima inimkonda kui usalduse ja rahu tegijad.¹⁹ Nähtav osadus kristlaste seas ei ole mitte eesmärk omaette, vaid märk inimkonnale: “Te olete maa sool.”²⁰

Risti ja ülestõusmise kaudu löi Kristus uue solidaarsuse kõikide inimeste vahel. Temas on inimkonna killustumine vastandlikeks rühmadeks juba ületatud; Temas on kõik üks pere.²¹ Jumalaga lepitamine tähendab lepitust inimeste vahel.²²

Aga kui sool kaotab oma maitse... Peame tunnistama, et oleme kristlastena sageli varjutanud seda Kristuse sõnumit. Kuidas me saame kiirata rahu, eriti siis, kui oleme jätkuvalt killustunud?

Elame ajal, mil on oluline taas elustada see sõnum armastusest ja rahust. Kas me teeme kõik, mis suudame, selleks et see sõnum oleks vaba väärarvamistest ja saaks särada oma puhtas lihtsuses?

Kas me saame ilma midagi peale surumata olla nendega, kes ei jaga meie usku, kuid kes otsivad kogu oma südamest tõe?²³

Meie püüdlustes luua uusi solidaarsuse vorme ja avada teed usaldusele on ja tuleb alati katsumusi. Vahel võivad need tunduda meile üle jõu käivatena. Mida siis teha? Kas meie vastus isiklikele katsumustele ja sellele, mida teised läbi elavad, pole mitte ikka rohkem armastada?

f. Alois

Uue solidaarsuse suunas

Järgneva kolme ja poole aasta jooksul otsib meie “maapealne usalduse palverännak” mooduseid, kuidas käesolevas kirjas “uue solidaarsuse suunas” tehtud üleskutseid elus rakendada.

kõik need, kes on rahu ja tõe palverändurid, nii usklikud kui uskmatud.

Need kolm ja pool aastat võimaldavad noortel kõikidelt mandritelt koondada oma energia ning tuua kokku oma igatsused, intuitsioonid ja kogemused.

2012: Avada tee usaldusele inimeste vahel.

2013: Näidata allikaid, usaldamiseks Jumalat.

2014: Otsida nähtavat osadust kõikide vahel, kes armastavad Kristust.

2015: Saada «maa soolaks».

Ja et kokku võtta need otsingud ning saada uut hoogu, on

augustis 2015:

Taizés, kogunemine uueks solidaarsuseks

Vend Roger’ sajas sünniaastapäev kümnes surma-aastapäev

Selleks, et saaksime kuulata võimalikult palju noori, toimuvad ettevalmistavad kohtumised igal mandril.

Selleks, et uus solidaarsus inimeste vahel saaks õitseda kõikidel tasanditel, nii perekondades, kogukondades, küladel ja linnades kui ka riikide ja maailmajagude vahel, on vaja julgeid otsuseid.¹

Kuigi olles teadlikud ohtudest ja kannatustest, millega inimkond ja planeet silmitsi seisavad, ei taha me lasta ometi hirmul ja loobumissoovil endast võitu saada.²

¹ Kuigi inimlik solidaarsus on alati olnud vajalik, tuleb seda pidevalt uuendada ja elavdada, väljendades seda uudsetel viisidel.

² Tõuge uue solidaarsuse poole on võimalik. See saab kinnitust veendumusest, et maailma ajalugu ei ole ette määratud. Meenutagem neid mõningaid näiteid: pärast II maailmasõda uskus käputäis poliitikuid lepitusse, mis oli vastupidine igasugusele lootusele, ja hakkas julgelt ehitama solidaarset Euroopat; rahumeelne revolutsioon 1986. aastal oli võimeline põhjalikult muutma olukorda Filipiinidel; suur rahvaliidumise Solidarność valmistas ilma vägivaldsete teed vabadusele mitmetes Euroopa riikides, Berliini müüri langemine 1989. aastal oli veel vaid paar aastat enne seda mõeldamatu; samal ajal alustasid riigid Ladina-Ameerikas teed demokraatia poole ja algas ennekuulmatu majanduslik areng, millest loodetakse, et kõige vaesemad saavad võimalikult ruttu

Ent ometi ähvardab pidevalt oht ilusal lootusel luhtuda. Majandusraskused, mis muutuvad üha koormavamaks, probleemid ühiskonnas, võimetus loodusõnnetuste ees kipuvad kustutama lootuse-sädet.³

Kas pole mitte saabunud aeg selleks, et luua uusi solidaarsuse viise, tuues nähtavale rohkem usalduse allikaid?

Ükski inimolend, ükski ühiskond ei suuda elada usalduseta.

Haavad, mis on tekkinud usalduse reetmisest, jätvavad sügavad armid.

Usaldus ei ole pime naiivsus, see ei ole kerge sõna;

kasu; apartheidi lõpp Lõuna-Aafrika Vabariigis ja Nelson Mandela väljasirutatud käsi juhtisid leppimisele, mis oli üle ootuste; ning hiljuti nägime poliitilise vägivaldalla lõppu Põhja-Iirimaal ja Baskimaal.

³ Löögid maailma majandusele panevad meid küsimusi esitama. Võimu geopoliitiline tasakaal on muutumas. Ebavõrdsus suureneb. See, mis meile eile kindlust pakkus, ei ole seda enam tänapäeval. Kas see võiks olla põhjuseks mõtisklemiseks rohkem valikute üle, mida me oma elus teeme?

¹⁸ Vend Roger, *Südamerahu kõikides asjades*.

¹⁹ Kui see teenimine hõlmab vastuoolu minemist kõige sellega, mis ebainimlikustab meie ühiskondi, on see igal ajastul alati ja eelkõige teostunud lugupidava ja konstruktiivse dialoogiga erinevate maailma kultuuride vahel. “Juuretis näitab oma tugevust vaid siis, kui see on toodud taigna juurde, ja mitte ainult juurde, vaid see peab olema taignaga segatud, nii et seda ei saa seal enam eristada.” (Püha Johannes Kuldsuu, *Jutlus 46 Matteuse peale*)

²⁰ Matteuse 5:13.

²¹ Kristus ütles: “Ja kui mind maa peal ülendatakse, siis ma tõmban kõik enese juurde.” (Jh 12:32) ja apostel Paulus: “Ei ole siin juuti ega kreeklasi, ei ole siin orja ega vaba, ei ole siin meest ega naist.” (Gl 3:28)

²² Efeslastele 2:14-18. Kristus lõhkus vaheseina Jumala rahva ja teiste vahel; kõigil on ligipääs Jumalale. Solidaarsus ei saa piirduda oma perega või rahvaga; see ületab kõik erinevad huvid.

²³ Näiteks vesteldes sellistel teemadel nagu: Mis on minu elu mõte? Mis annab mu elule suuna? Mis eesmärk on mu elus?

see tuleneb valikutest, see on sisemise võitluse vili. Me oleme kutsunud igal päeval taasalustama teed muretsemisest usaldamise poole.

USALDUS INIMESTE VAHEL

Avada teid usaldamisele on kiireloomuline vajadus, kuna hoolimata sellest, et suhtlemine on muutunud üha lihtsamaks, on meie inimühiskond jäänud killustatuks ja lahterdatuks.

Müürid ei eksisteeri mitte ainult riikide ja maailmajagude vahel, vaid on ka meile väga lähedal, ja isegi inimsüdameis. Mõelgem eelarvamustele erinevate rahvaste vahel. Mõelgem siserändajatele, kes on nii lähedal, ent ometi sageli nii kaugel. Jätkuvalt on erinevatest religioonidest inimeste vahel palju vastastikust mõistmatust ja kristlased ise on jagunenud mitmetesse konfessioonidesse.

Maailma rahu algab meie südametest.

Et luua ühtekuuluvustunnet, peame minema teiste juurde, mõnikord ka tühjade kätega, kuulates, püüdes mõista neid, kes ei mõtle nii, nagu meie ... ja juba on võimalik üht seni ummikusse jõudnud olukorda muuta.

Püüdkem olla tähelepanelikud nõrgimate suhtes, nende suhtes, kes ei leia tööd... Meie tähelepanu vaeste suhtes võib väljenduda sotsiaalses tegevuses. Sügavamalt, see on avatud hoiak kõigi suhtes: meie lähedased on mõnes mõttes samuti nagu vaesed, kes meid vajavad.⁴

Seistes silmitsi vaesuse ja ebaõiglusega, hakkavad mõned mässama ning kasutavad võibolla isegi vägivalda. Vägivald ei saa olla vahend, muutmaks ühiskondi.⁵ Ent me peame kuulama noori inimesi, kes väljendavad oma meelepaha, et me mõistaksime nende peamisi põhjuseid.⁶

Tõuge uue solidaarsuse poole kasvab välja sügavamatest veendumustest: vajadus üksteisega jagada on üks neist.⁷ See on hädavajalik, ühendamiseks erinevate religioonide usklikke, samuti ka usklikke ja uskmatuid.

USALDUS JUMALA VASTU

Solidaarsus inimeste vahel võib leida kindla aluse usus Jumalasse, ent ometi on usaldus Jumala vastu sageli kõikuma löönud. Paljudel usklikel on olnud raskeid kogemusi oma töö või õpingupaigas ja mõnikord ka oma pere keskel.

On palju neid, kes ei suuda uskuda, et Jumal neid isiklikult armastab. Samuti on hulganisti ka neid, kes siiralt küsivad: kuidas ma tean, et mul on usku?

Uskuda tundub tänapäeval riskantne, sest risk on usaldada.

See ei ole mitte eelkõige tõest kinnipidamine, vaid suhe Jumalaga.⁸ See kutsub meid pöörduma Jumala valgusesse.

Usk on kaugel sellest, et muuta meid orjaks või lüümatada isiklikku eneseteostust⁹, usk Jumalasse teeb meid vabaks: vabaks hirmust, vabaks elule,

viha, kuna õigussüsteem ja majanduslik ning sotsiaalne elukorraldus on ebaõiglane. Vihastama paneb ka väär demokraatia, mis ei taga põhiseadusse kirjutatud kodanike õigusi korralikule eluasemele ning füüsilisele ja vaimsele tervisele... Sa küsisid, mida Taizé võiks meie heaks teha. Meie vastus on, et te saate teha seda, mida te juba teete – näidata meile, kuidas säilitada südamerahu. Me vajame teie palveid ja seda kiindumust, mida te olete meie vastu üles näidanud. Te võite aidata jagada informatsiooni teistele noortele, kel on samad mured, mis meil.”

⁷ Mõista näiteks, et lääneriigid ei ole mitte kutsunud niivõrd jagama humanitaarabi Aafrikale, vaid pigem kindlustama õiglust sellele maailmajaole. See on nii ka teiste riikidega nagu Haiti, mille inimesed, kes on nii väarikad ja nii siira usuga, on ühed kõige enam väärkoheldud ja alandatud rahvas ajaloos.

⁸ Paavst Benedictus XVI rõhutas korduvalt, et isiklik suhe Jumalaga on usu alus, kui ta näiteks kirjutas: “Kristlaseks olemine ei ole eetilise valik ega ilus mõte, vaid kohtumine sündmusega, kohtumine Isikuga, kes annab elule uue mõtme ning otsustava suuna.” (Benedictus XVI, *Deus caritas est*, sissejuhatus, nr 1)

⁹ Meie usk peab pidevalt puhastuma eelarvamustest, hirmudest ja meie vaimulikest soovidest, mõnikord läbi sisemise võitluse kahtluse ja usalduse vahel. Meie mõistus osaleb selles võitluses ega rahuldu ainult olemasolevate tõdede omaksvõtmisega, ilma nende tähendusse süüvimiseta. Seetõttu ei rahuldu paljud noored tänapäeval lihtsalt kiriku traditsioonidele toetumisega, vaid neile on oluline isiklik veendumus ja osalemine, et tekiks usaldus kiriku ja usu vastu.

millega teenida neid, keda Jumal on meie hoolde usaldanud.¹⁰

Mida rohkem on meil usku Jumalasse, seda suuremaks muutub ka meie süda, hõlmamaks kõike, mis on inimlik kogu maailmas, kõikides kultuurides. Nii oleme võimelised olema ka avatud teadusele ja tehnikale, mis võimaldavad leevendada kannatusi ja arendada ühiskondi.

Jumal, nagu päikegi, on liiga pimestav, et me suudaksime teda vaadata. Ent Jeesuse läbi paistab meile Jumala valgus. Kogu Piibel juhhib meid selle usalduse poole: kogemuse ja tunnetuse piire ületav Jumal siseneb meie inimlikku tegelikkusesse ja kõneleb meiega arusaadavas keeles.

Mis on kristlikus usus erilist? Jeesuse isik ja elav suhe Temaga. Me ei suuda seda iial lõpuni mõista.

KRISTUSE OSADUS

Me kõik oleme palverändurid, tõe otsijad. Usk Kristusesse ei tähenda, et me omaks tõde, ent me püüame tundma õppida Teda, kes on tõde, ning elame Tema täieliku avalikuks saamise ootuses.

Hämmastavaks sõnumiks on ja jääb alati see, et Jeesus ilmutab Jumala valgust oma väga lihtsa elu kaudu. Tema jumalikkus tegi Teda veel enam inimlikumaks.¹¹ Väljendades end täielikult inimliku elu lihtsuse kaudu, uuendas Jumal oma sidet inimkonnaga; Ta võimaldas meil uskuda inimesse – Jeesusesse. Nüüd ei saa enam olukord maailmas ega meis endis tekitada lootusetust ja meeleheidet.

Aktsepteerides vägivaldset surma vägivallaga vastamata, tõi Jeesus Jumala armastuse sinna, kus polnud midagi muud peale viha.¹² Ta armastas kuni lõpuni ning vaatamata kannatuste absurdsu-

¹⁰ Kommenteerides apostel Pauluse sõnu «sõltumatu kõigist inimestest, hakkasin ma kõikide orjaks» (1. Korintlastele 9:19), kirjutas Martin Luther: «Kristlane on vaba mees, kõikide asjade isand; ta ei kuulu kellelegi. Kristlane on kuulekas teenija, kõigi alluvuses.» (Luther, *Kristlase vabadus*).

¹¹ Ta ei olnud suur askeet. Ta tegi imesid, eelkõige tervendas, kuid otsustaval hetkel, olles ristil, kui Ta oleks võinud tõestada, et Ta on Jumala poolt saadetud, Jumal vaikis. Selles vaikimises nõustus Ta olema solidaarne kõigiga, kes kannatavad. Jüngeritel oli raske mõista, et Jeesus oli vaene Messias. Tõenäoliselt soovisid nad, et Ta oleks muutnud tolle aja sotsiaalset või poliitilist olukorda, nad ei mõistnud, et Ta oli tulnud eelkõige hävitama kurjuse juuri.

¹² «Ta ei söimanud vastu, kui Teda söimati; Ta kannatas ega ähvardanud, vaid jättis kõik selle hoolde, kes mõistab kohut õiglaselt.” (1. Peetruse 2:23)

sele, säilitas Ta usalduse, et Jumal on suurem kui kurjus ja et surmal ei ole viimast sõna. Paradoksaalselt on Tema kannatus ristil muutunud märgiks Tema piiritust armastusest.¹³

Ja Jumal äratas Ta surnuist üles. Kristus ei kuulu mitte ainult minevikku, Ta on meie jaoks olemas igal päeval. Ta saadab meile Püha Vaimu, kes võimaldab meil elada Jumalale meelepärast elu.

Meie usu keskmes on Ülestõusnu, kes on meie keskel, kel on isiklik armastav suhe kõigiga. Tema poole vaatamine äratab meis imestuse ja sügavama arusaamise meie endi olemusest.

Kui me vaatame palves Tema valguse poole, hakkab see järk-järgult meis särama. Kristuse müsteerium muutub ka meie elu müsteeriumiks. Meie sisemised vastuolud ja hirmud ei pruugi võib-olla kaduda. Aga Püha Vaimu kaudu tungib Kristus sellesse, mis meile endis ei meeldi ja meid muretsema paneb, nii et pimedus on valgustatud.¹⁴

Palve juhhib meid samal ajal nii Jumala kui ka maailma poole.

Nagu Maarja Magdaleena, kes nägi ülestõusmis-pühade hommikul elavat Kristust, oleme ka meie kutsutud jagama seda rõõmusõnumit teistega.¹⁵

Kiriku kutsumus on koguda Kristuse rahusse mehed, naised ja lapsed kõikidest keeltest ja rahvastest üle kogu maailma. See on märk sellest, et evangeelium on tõde, kirik on Kristuse ihu, elustatud Püha Vaimu kaudu. See teeb “Kristuse osaduse” reaalsuseks.¹⁶

“Kui kirik väsimatult kuulab¹⁷, tervendab, ja le-

¹³ Seistes silmitsi süütute inimeste mõistmatute kannatustega, oleme sageli segaduses. Ja küsimus, karje, mis kajab läbi inimkonna ajaloo, puudutab meie südameid: kus on Jumal? Meil ei ole lihtsaid vastuseid, kuid me saame anda end Kristusele, kes võitis surma ja on koos meiega meie kannatustes.

¹⁴ Palve on vaatamine Jumala valguse poole, palve on ka kuulamine. Pühakirja kaudu me mõistame, et Jumal on see, kes meiega räägib ja mõnikord meile küsimusi esitab. Ja vahel on Kristus meie jaoks vaene, kes ootab meie armastust ning ütleb meile: “Ma seisn ukse taga ja koputan.” (Ilmutuse 3:20)

¹⁵ Vaata Johannese 20:11-18.

¹⁶ «Kristuse osadus” on Vend Roger’ väljend. Berliini teoloog Dietrich Bonhoeffer, olles vaid 21-aastane, võttis kasutusele väljendi “Kristuse olemasolu kui ühendus.” Ta kirjutas, et “Kristuses on inimkond tõeliselt integreeritud osadusse Jumalaga.” (Bonhoeffer, *Sanctorum communio*).

¹⁷ Kõikjal kirikus võiksid tavalised kirikuliikmed, nii mehed kui naised, kes end sellele pühendavad, olla kuulajateks neile, kes seda vajavad. On kristlasi, kes on võimelised sel viisil kuulama, täiendades ordineeritud vaimulikonda.